

Virág Gabriella

10 dolog, amit EDIT-ről tudni kell

A következő években az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: ELTE) életében fontos szerepet fog játszani (az) EDIT. Az alábbi 10 dolog segít megismerni.

Első – Hogy kicsoda EDIT?

EDIT nem egy új kolléganő, nem egy személy, hanem az ELTE intézményi repozitóriuma, archívuma. Az intézményi repozitóriumok olyan dokumentumszervek, amelyek elektronikus anyagok archiválására és hozzáférhetővé tételére szolgálnak. Lehetőséget adnak a kutatási eredmények közzétételére, az információcsere – publikálás, olvasás, idézés – felgyorsítására és a hozzáférési akadályok leküzdésére. Számos külföldi és egyre több hazai példát követve kezdte meg működését egyetemünk saját intézményi repozitóriuma, amelyben a személyes és intézményi eredmények összegyűjtve lesznek láthatók. Mindezek következtében az ELTE-n dolgozó kutatók eredményei szelesebb körben hozzáférhetővé és idézettebbé válhatnak.

Második – Honnan ered az elnevezés?

Az EDIT egy magyar nyelvű alap-elemekből megszerkesztett betűszó, az ELTE Digitális Intézményi Tudástár kezdőbetűiből olvasható össze és elérhető a <https://edit.elte.hu> címen. A repozitórium keretrendszere az igényeink szerint alakítható DSpace szoftver, mely biztosítja a digitális adatok és anyagok több szempontú nyilvántartását és visszakereshetőségét, valamint a teljes szövegű keresést is.

Harmadik – Jogi keretek, az EDIT működésének szabályozása

A tárolható és közreadható dokumentumok jogi kereteit az alábbi törvények, valamint kormányrendeletek határozzák meg:

- Sztj. 30. § (1999. évi LXXXVI. törvény a szerzői jogról)
- Sztj. 38. § (1999. évi LXXXVI. törvény a szerzői jogról)
- 117/2004. (IV. 28.) Kormányrendelet
- 51/2001. (IV.3.) Kormányrendelet 40-41. §
- 33/2007. (III. 7.) Kormányrendelet 11. §

Az EDIT ELTE szintű működésének szabályozását a 6/2012-es rektori utasítás, mely az ELTE publikációs tevékenységének nyilvántartásáról szól, és az ELTE Szervezeti és Működési szabályzatának I. kötete, a Szervezeti és Működési rend 8. és 12. számú melléklete tartalmazza. A 8. számú melléklet az Egyetemi Könyvtári Szolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata, a 12. számú az egyetem Doktori Szabályzata.

Negyedik – Létrehozásának céljai

A repozitórium létrehozásának céljai között szerepel a kutatási eredmények nyilvánosságának növelése, az intézmény tudományos publikációinak nyilvántartása és archiválása, az Egyetem együttes tudásvagyonának reprezentálása, az igazgatási folyamatok (adminisztráció), az oktatás támogatása és a már említett 33/2007. Kormányrendelet értelmében a PhD-dolgozatok közzététele.

Lehetőség nyílik a 6/2012. (II. 23.) számú rektori utasításban foglaltak mellett az ún. szürke irodalom körébe tartozó dokumentumok megjelenítésére. Szürke irodalom alatt olyan dokumentumokat értünk, amelyeket nem hagyományos – például kiadó – úton terjesztünk. A repozitórium működhethet kiadóként és tárhelyként is. Közzé tehetjük a kutatási dokumentumokat – lektorált cikkeket, teljes folyóiratszámokat és könyveket, e-printeket, hallgatói dolgozatokat, beszámolókat, konferenciaanyagokat stb. –, emellett ideális az intézményben létrejött, nem publikálásra szánt tartalmak – pl. oktatási anyagok – tárolására.

Eleget téve a pályázati előírásoknak, a támogatott kutatások keretében keletkezett publikációk teljes szövegű változata elhelyezhető a repozitóriumban. A projektek, szerződések, szabadalmak dokumentációja mellett háttértárolóként funkcionálhat internet és intranet portálhoz.

Ötödik – Szerkezete

Az EDIT szerkezete hierarchikus gyűjteménystruktúra, legjobban egy olyan fához hasonlítható, melyen a levelek a dokumentumok. A repozitórium alapegysége tehát maga a dokumentum, mely metaadatokból és egy vagy több fájlból áll. A dokumentumok gyűjteményekbe, a gyűjtemények pedig kategóriákba rendeződnek, melyek az egyetem szervezeti felépítését tükrözik. A kategóriák és gyűjtemények kialakításánál az ELTE igényeit tartjuk szem előtt.

Kategóriák az EDIT-ben

Válasszon kategóriát, hogy böngészhesse a hozzá tartozó gyűjteményeket.

- ▶ [Állam- és Jogtudományi Kar](#)
- ▶ [Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar](#)
- ▶ [Bölcsészettudományi Kar](#)
- ▶ [Informatikai Kar](#)
- ▶ [Pedagógiai és Pszichológiai Kar](#)
- ▶ [Tanító- és Óvóképző Kar](#)
- ▶ [Társadalomtudományi Kar](#)
- ▶ [Természettudományi Kar](#)
- ▼ [Egyetemi Könyvtári Szolgálat](#)
 - ▶ [Statistika](#)
 - ▶ [Állam- és Jogtudományi Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Bölcsészettudományi Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Egyetemi Könyvtár](#)
 - ▶ [Tudományos publikációk \(TK\)](#)
 - ▶ [Különgygyűjtemények](#)
 - ▶ [Gépző- gyűjtemény](#)
 - ▶ [Hévízyai Kézirati Arhív](#)
 - ▶ [Képek](#)
 - ▶ [Műszoerek](#)
 - ▶ [Könyvtárak](#)
 - ▶ [Egyetemi](#)
 - ▶ [Helyi](#)
 - ▶ [Oktatásianyagok](#)
 - ▶ [Egyetemi Könyvtárért Alapítvány](#)
 - ▶ [Események](#)
 - ▶ [Informatikai Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Pedagógiai és Pszichológiai Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Tanító- és Óvóképző Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Társadalomtudományi Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Természettudományi Kar Könyvtára](#)
 - ▶ [Koron kívüli könyvtárak](#)
 - ▶ [Közvetítői könyvtárak](#)
 - ▶ [Disszertációk \(ELTE PHD\)](#)
 - ▶ [Felfedezett termékek](#)
 - ▶ [Egyéb események](#)

Hatodik – EDIT Munkafolyamat

Az EDIT-ben egy dokumentum feltöltése munkafolyamatként kezelhető. A feltöltés ez által több lépésre osztható fel, melyhez meghatározhatók felhasználói csoportok. A lépések: feltöltés, szerkesztés, jóváhagyás, publikálás. Elektronikus anyagokat feltölteni gyűjteményekbe lehet. A feltöltéshez regisztráció szükséges. A regisztrált felhasználók különböző jogosultsággal rendelkezhetnek. Ahhoz, hogy egy regisztrált felhasználó feltölthesse a dokumentumot a gyűjteménybe, rendelkeznie kell a beküldéshez szükséges jogosultsággal az adott gyűjteményre nézve. A dokumentumok csak akkor kerülhetnek ki az archívum nyilvános felületére, amikor az illetékes adminisztrátor (pl. könyvtáros) átnézte a leírást és megfelelőnek ítélte azt. A feltöltést végző személy e-mailben értesítést kap a művelet sikeréről.

Hetedik – Feltöltési úrlapok

A feltöltés során meg kell adnunk a dokumentum adatait, ezt egy egyszerű űrlap kitöltésével tehetjük meg. Az EDIT-ben tárolni kívánt dokumentumok köre igen széles, a feltöltött anyagoknak egyedi sajátosságaik lehetnek. A különböző dokumentumtípusokhoz különböző metaadatokkal rendelkező űrlapot hoztunk létre. Ezek a következők:

- Könyv
- Könyvfejezet
- Folyóiratcikk
- Konferenciacikk
- Konferenciakiadvány
- Doktori dolgozat
- Hallgatói dolgozat
- Szabadalom
- Egyéb dokumentum

Nyolcadik – Hozzáférés

Az EDIT a nyílt, szabad hozzáférés (open access) eszméjére épül. Az a cél, hogy mindenki számára ingyenesen olvashatóvá, letölthetővé, hozzáférhetővé váljanak a cikkek, valamint keresőmotorral indexelhetők és kereshetők legyenek.

Az elmúlt évtizedekben a folyóiratok ára a könyvtárak költségvetéséhez képest szinte követhetetlenül emelkedtek, ezért egyre kevesebb folyóiratot tudtak előfizetni, így a kutatók szakirodalomhoz való hozzájutása jelentős mértékben korlátozódott. Ezt felismerve jött létre a hazánkban is egyre elterjedtebb open access mozgalom. A nyílt hozzáférés egyik ajánlott módja a szerzői önarchiválás, mely történhet repozitóriumi elhelyezéssel is. Ez az úgynevezett „green road”, vagyis „zöld út”.

A repozitóriumi elhelyezés a mindenkori szerzői jogszabályoknak és kiadói előírásoknak eleget téve történik. A feltöltési folyamat részeként elhelyezési megállapodást (licenszet) fogad el a feltöltő. Ahhoz, hogy az EDIT tárolja és hozzáférhetővé tegye a dokumentumot, a feltöltőnek el kell olvasnia és fogadnia a licenszet (elhelyezési megállapodást).

A szerző emellett védheti dokumentumát Creative Commons Licenc használatával (<http://creativecommons.org/>).

A repozitórium tartalmának elérése szintekre korlátozható:

- 1. szint: csupán a dokumentum néhány metaadata (szerző, cím, kiadás dátuma) tekinthető meg;
- 2. szint: hozzáférhetünk a dokumentum összes metaadatához;
- 3. szint: a metaadatok mellett a teljes szöveg is letölthető.

Ezek a hozzáférési szintek IP-alapú vagy jelszavas bejelentkezéssel kontrollálhatók. Feltöltési és elérési jogosultság egyénenként és csoportonként is adható. A felhasználó a dokumentumban meghatározott Creative Commons nyilvános feltételeinek elfoga-

dásával, illetve a mindenkori szerzői jogszabályok figyelembevételével használhatja a művet.

Kilencedik – Dokumentumok az EDIT-ben

Az EDIT bármilyen típusú dokumentum tárolására, kezelésére alkalmas (szöveg, kép, hang, video). Szöveg esetében a PDF/A formátum ajánlott, mely biztosítja az elektronikus dokumentumok hosszú távú megőrzését, ISO által szabványosított változata a Portable Document Format (PDF) formátumnak.

Az EDIT-ben megtalálhatóak a *Névtani Értesítő* című folyóirat számai, mely az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete és a Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványa. A Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet kategórián belül külön gyűjteményt hoztunk létre, melyben kereshetünk, böngészhetünk.

ELTE Digitális Intézményi Tudástár

Közkezdőoldal -- Bölcsészettudományi Kar -- Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet -- Névtani Értesítő

Névtani Értesítő

Böngészés

Megjelenés dátuma
Szerző
Cím
Tárgyszó
Feltöltés dátuma

Keresés gyűjteményben:

[Összetett Keresés](#)

A Névtani Értesítő bemutatása

A Névtani Értesítő a magyar és más nyelvek tulajdonnévrendszereinek és névanyagának több szempontú kutatása, az általános és az alkalmazott névtan kérdései irányába egyaránt nyitott, lektorált, az ERFH által jegyzett szakfolyóirat. 1979 óta jelenik meg, kiadója az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete és a Magyar Nyelvtudományi Társaság. A folyóirat Tanulmányok rovatja új kutatási eredmények közlésének ad helyet. Műhely rovatában aktuális hazai és nemzetközi munkálatokról, szakmai eseményekről számol be, a Könyvszemle és a Folyóirat-szemle pedig a magyar és a külföldi szakirodalom újabb koadányait recenziálja. Szerzői széles szakmai körből, a nyelvészet és a társtudományok magyarországi és határon túli kutatói közül kerülnek ki. A Névtani Értesítő több nemzetközi névtani szakfolyóirattal tart fenn kapcsolatot, számat többük rendszeresen szemlézi. Kötetlei angol tartalmi összefoglalókkal jelennek meg.

Szerkesztőbizottsága: Bölcskei Andrea (KRE), Farkas Tamás (ELTE), Gerstner Károly (MTA), Hajdú Mihály (ELTE), Hegedűs Attila (PPKE), Hoffmann István (DE), Laczkó Krisztina (ELTE), Juhász Dezső (ELTE), Szilv Manann (ELTE).

A budapesti Egyetemi Könyvtár összességében mintegy 8000 bibliográfiai egységnyi egylevelű metszet-gyűjteménye az ország egyik leggazdagabb és legrégebb történelmi, művelődés- és irodalomtörténelmi forrásgyűjteményének elidegeníthetetlen része.

A gyűjteményben található arckép, tájkép, egyéb illusztráció, ezek technikai kivitelezésük szerint jobbára fa- valamint rézmetszetek, melyek digitalizált képeit a repozitóriumba betöltöttük és összekapcsoltuk az elektronikus katalógusban egységes szempontrendszer szerint elkészített, szabványos bibliográfiai leírással.

The screenshot shows the ELTE Digital Institutional Repository interface. At the top, there is a navigation bar with the logo and the text 'ELTE Digitális Intézményi Tudástár'. Below this, there are several menu items: 'Kezdőlap', 'Cégünk Könyvtári Állomai', 'Füzetek Művelei', 'Külföldi Intézmények', and 'Részletek'. The main content area is titled 'Metszetek' and includes a search bar, a list of search results, and a section for 'Legújabb feltöltések'. The search results section shows a list of items with details such as 'Cím: [Háttérkép és vándorok leírása képekkel]', 'Szerző: Anonimes szerző', 'Dátum: 1900', and 'Feltöltve: 2014-03-25'. The right sidebar contains a search box, a 'Keresés az EDIT-ben' button, and a list of search results.

Tizedik – Handle.net azonosító

Az EDIT-ben valamennyi dokumentum kap egy egyedi, Handle-azonosítót (úgynevezett URI 'Universal Resource Identifier' címet), amely hivatkozásként használható és állandó elérést tesz lehetővé a dokumentum későbbi esetleges helyváltoztatása után is.

A *Névtani Értesítő* számai cikkenként is feltöltésre kerültek, így tehát a folyóiratban megjelent publikációkra egyedi azonosítókkal hivatkozhatunk. A metszetgyűjtemény digitalizált képei ugyancsak rendelkeznek Handle-azonosítóval, melyeket így a könyvtári katalógusban már elérhető szabványos bibliográfiai leírással összekapcsoltunk. Barabás Miklós *Füredy mint Figaro* című (Füredi Mihály énekes) 19. századi színezett litográfiája például az alábbi Handle-azonosítóval hivatkozható: <http://hdl.handle.net/10831/3598>

ELTE Digitális Intézményi Tudástár

Szezőldöl — Epevesen Képzésen Dászpótel — Epevesen Képzésen — Képzésen/Intézmények — Metazetel — Tétel megvevesen

Füredy mint Figaro
Borabás Mikósa (1810-1898)

Megjelenés dátuma: 1817
 Készítte: Füredy Mikósa (1810-1898)
 Írásban
 Széchenyi Képzésen
 ponton
 18. sz.
 magyar

Képzésen/Intézmények Dátum: <http://hdl.handle.net/10831/6818>
 URL: <http://hdl.handle.net/10831/6818>

Intézmények a Dátum ponton

A tétel részletes adatai

A tételhez tartozó fajok

 Név: KZ_1810-1898.jpg
 Méret: 545 Kb
 Formátum: JPDF kárp
 Megosztás:

Megtekintéskorlátozott

Ez a tétel a következő gyűjteményekben található meg

Műveletek

Keresés az EIT-ben

Keresés az EIT-ben

Ez a gyűjtemény

Összesen: 100000
 Témakör: 100000

Összeállítás

Neve: Füredy

Füredy Mikósa (1810-1898)
 Magyarországi Képzésen
 Széchenyi
 Cím
 1810-1898
 Füredy Mikósa

Füredy Mikósa

Magyarországi Képzésen
 Széchenyi
 Cím
 1810-1898
 Füredy Mikósa

Metazetel adatai

Metazetel
 Füredy Mikósa

A jelen írás alapjául szolgáló előadás-prezentáció az alábbi Handle-azonosítóval érhető el: <http://hdl.handle.net/10831/6818>